

ЗАДЛЯ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН ТА ДОВКІЛЛЯ

Алла АКСЬОНОВА, фото Тетяни ШЕВЧЕНКО

Щоб очистити від небезпечних речовин довкілля Одеси, Києва, Львова, Донецька й Дніпропетровська та забезпечити їх мешканців від можливого, у випадку надзвичайної ситуації, шкідливого впливу, на майданчику комплексу "Вектор", що в Чорнобильській зоні відчуження, розпочато будівництво Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ). Вирішити цю проблему Україні, за словами головних учасників урочистостей з нагоди початку будівельних робіт – голови Державного агентства з управління Зоною відчуження Володимира Холоші та Надзвичайного і Повноважного Посла Великої Британії в Україні Лі Тернера, допомогла євроспільнота, зокрема, Уряд Великобританії. Запрацює централізоване сховище в середині 2013 року, а його спорудження коштуватиме чималих грошей

Для України, як зауважив на урочистостях Володимир Холоша, цей об'єкт є дуже важливим, оскільки його експлуатація дозволить за 10-12 років зібрати з усієї України в одне місце для надійного (за світовими стандартами!) зберігання щонайменше на півстоліття всі відпрацьовані джерела іонізуючого випромінювання (далі ДІВ). Вони, як пояснив Володимир Холоша, мають вигляд невеликих за розміром капсул, в яких **о**ходить високоактивна речовина, наприклад, кобальт, цезій чи стронцій. "Використовують їх у медицині (наприклад, при діагностуванні за до-

помогою рентгену, для лікування ракових захворювань), науці, сільському господарстві тощо. Вони дуже маленькі – від 1 до 15 см", – додав посол Великобританії.

Зараз ці відпрацьовані джерела звозяться для тимчасового зберігання до спецкомбінатів ДК "УкрДО "Радон".

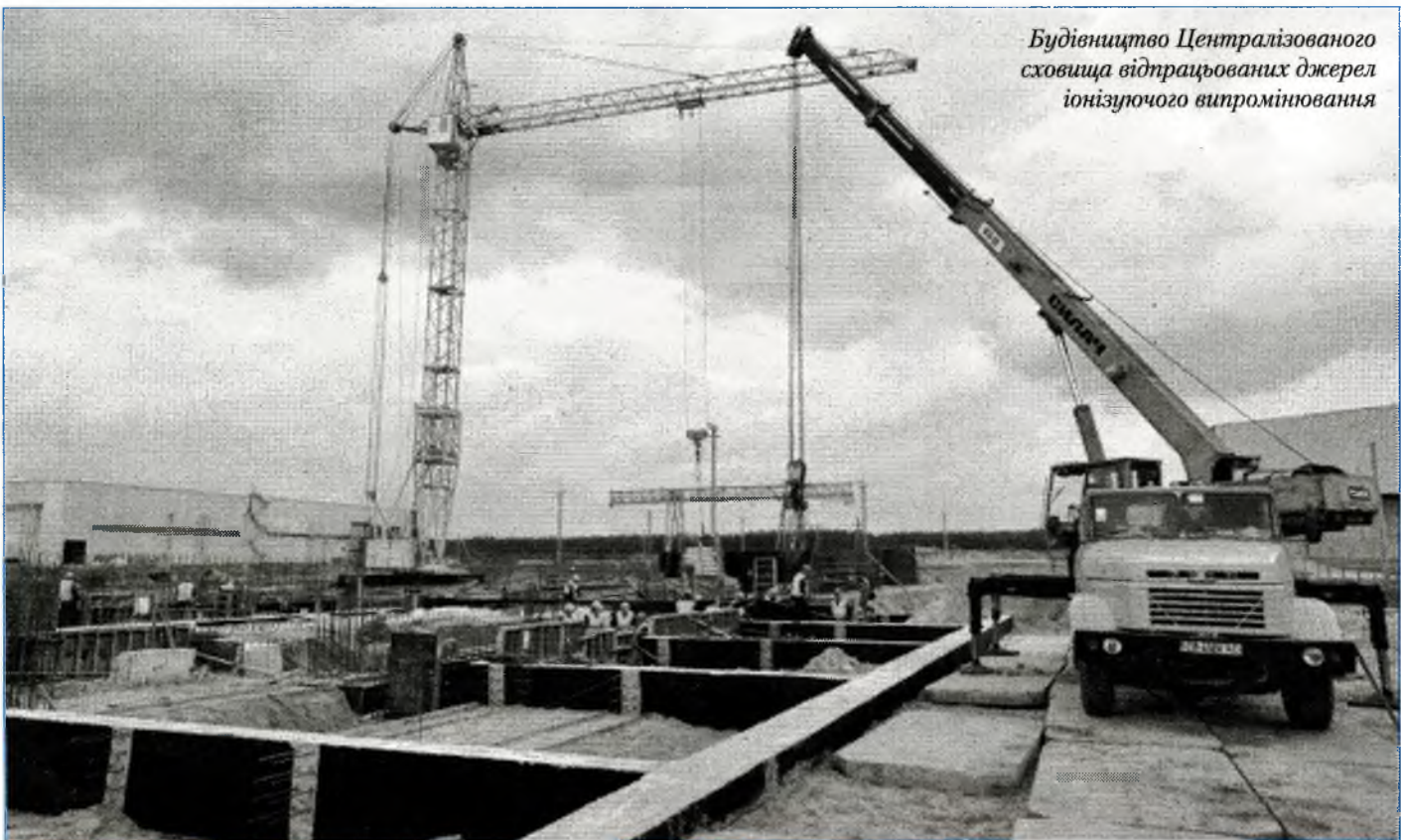
Але такий спосіб забезпечення навколишнього середовища від згаданих небезпечних речовин уже багато років себе не виправдовує. І насамперед через те, що виробничі потужності цих комбінатів потребують серйозної модернізації, та й рівень фізичного захисту, з огляду на ситуацію з тероризмом

у світі, не відповідає вимогам часу.

"Нині ці джерела, – зазначив у своєму виступі Володимир Іванович, – зосереджені поблизу таких великих міст, як Одеса, Київ, Львів, Донецьк, Дніпропетровськ. Задля безпеки громадян, надзвичайно важливо екологічно розвантажити дані регіони".

Тож з'явилася пропозиція, що найоптимальнішим місцем для спорудження сучасного сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання може бути найзабрудненіша радіонуклідами 10-кілометрова зона ЧАЕС.

(Закінчення на стор. 4)

Будівництво Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання

ЗАДЛЯ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН ТА ДОВКІЛЛЯ

(Початок на стор. 1)

Її офіційно підтримали та вибрали майданчик під будівництво на території комплексу "Вектор", оскільки його виробничі можливості здатні поєднувати підготовку до зберігання та власне саме зберігання кондиціонованих джерел іонізуючого випромінювання у спеціальних контейнерах протягом 50 років.

Між тим, у майбутнє сховище не планують складувати відпрацьоване ядерне паливо та радіоактивні елементи. Розраховане воно на прийом джерел іонізуючого випромінювання (до 21 тисячі одиниць на рік). Загалом, у ньому можна зберігати до 400 тисяч одиниць ДІВ. При цьому, проект будівництва допускає, у разі необхідності, збільшення площі та можливостей сховища.

Довідка

Проектування будівництва тривало з 2008 до 2010 року. А 1 лютого 2011 року проектна та робоча документація пройшла державну комплексну експертизу й отримала позитивний висновок на будівництво. Вона розроблена на замовлення Державної корпорації "Українське державне об'єднання "Радон". За результатами тендера, у березні 2011 року був укладений контракт, який визначив генеральним підрядчиком будівництва корпорацію "Укртрансбуд"

Щодо коштів, то будівництво цього об'єкта, за словами голови Держагентства з управління зоною відчуження, фінансується за рахунок допомоги Уряду Великої Британії в рамках ініціативи країн Великої Вісімки "Глобальне партнерство проти розповсюдження зброї та матеріалів масового знищення" з наданням додаткового фінансування з боку Європейського Союзу. Загальна вартість проекту 120-125 млн. гривень. Зокрема, близько 8 млн. фунтів стерлінгів надав Уряд Великої Британії,

ще 2 млн. євро – Європейський Союз.

"У першу чергу, я хотів би подякувати Уряду Великобританії і пану послу, Європейському Союзу, і всім тим країнам, які долучилися до цієї важливої справи. Спасибі за те, що ми спільними зусиллями робимо наш світ, наше довкілля безпечним", – сказав Володимир Холоша.

Він також підкреслив, що, згідно з чинним законодавством, Україні заборонено приймати відходи з інших держав. У зв'язку з цим, потужності сховища розраховані на зберігання виключно відходів, що завозитимуться з регіонів України.

"Споруда, котра буде зведена на цьому місці – це результат співпраці українських розробників проекту та британських технічних консультантів. Можна очікувати, що тут буде найвищий рівень безпеки та найкраща якість будівництва. Крім того, будівельні роботи проводитиме компанія "Укртрансбуд", яка була обрана в результаті чесного й відкритого тендера", – наголосив Лі Тернер.

За словами посла, велику роботу необхідно буде також провести з приводу транспортування ДІВ з усієї України до сховища. Для цього необхідно, щоб з Україною тісно співпрацювали такі держави як США, Німеччина, Франція, Швеція, інші країни Європейського Союзу.

І насамкінець варто згадати ще про один факт. Будівельні роботи на майданчику майбутнього централізованого сховища розпочалися ще до проведення офіційної церемонії. Тому головні учасники урочистостей не закладали, як це заведено, перший камінь чи цеглину в майбутнє будівництво. Однак традиції все одно дотрималися: перед майбутньою спорудою Володимир Холоша та Лі Тернер посадили маленьку сосну, яка, за словами голови Держагентства, є найчутливішою серед інших видів дерев щодо впливу радіаційного опромінення. Вона в майбутньому й буде виконувати почесну місію індикатора екологічного благополуччя цього об'єкта.

Довідка

До складу Державної корпорації "УкрДО "Радон" входять п'ять державних міжобласних спеціалізованих комбінатів (ДМСК) та один державний спеціалізований комбінат (ДСК), за якими закріплена зона обслуговування. Зокрема:
– Київський ДМСК: Київська, Вінницька, Житомирська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області і м. Київ. У зоні обслуговування – 3 173 підприємства.
– Дніпропетровський ДМСК: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська й Луганська області. У зоні

обслуговування – 1 708 підприємств. – Львівський ДМСК: Львівська, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Ровенська, Тернопільська, Чернівецька області. У зоні обслуговування – 1 330 підприємств. – Харківський ДМСК: Харківська, Полтавська, Сумська області. У зоні обслуговування – 896 підприємств. – Одеський ДМСК: Одеська, Миколаївська, Херсонська області, Республіка Крим. У зоні обслуговування – 882 підприємства. – Донецький ДСК (тільки проводиться дезактивація): Донецька область.

Володимир Холоша та Лі Тернер посадили сосну, індикатор екологічного благополуччя майбутнього об'єкта